

Lausunto alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Saaristolautakunta 12.01.2026 § 4
1046/14.02/2025

Valmistelija

Saaristopäällikkö Benjamin Donner, puh. 040 483 8282
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Valtiovarainministeriö selvittää kansallista puitelakia, joka voisi antaa kunnille ja alueille mahdollisuuden ottaa käyttöön yöpymiseen kytketty matkailijamaksu (matkailijavero). Työn ovat käynnistäneet kaupungit ja kunnat, jotka pitävät maksua välttämättömänä matkailun tarvittavan kehittämisen toteuttamiseksi ja tarvittavien yhteiskuntapalvelujen ja vetovoiman laadun parantamiseksi. Kuntien lausunnot asiassa tulee jättää valtiovarainministeriölle viimeistään 25.1. Kaupunki on julkaissut yrityksille suunnatun kyselyn selvittääkseen yritysten mielipiteet asiasta. Asia viedään kaupunginhallitukseen 19.1.

Tausta

Kun tarkastellaan tutkimustuloksia siitä, millaisia vaikutuksia matkailijamaksulla on ollut eri Euroopan alueilla, voidaan matkailijamaksun mahdollisesta käyttöönotosta todeta seuraavaa:

1. Matkailijamaksua koskevat tärkeät perusperiaatteet

- Oikeudenmukaisuus vaatii, että maksu koskee kaikkia majoitusmuotoja. Tämä tarkoittaa, että maksu koskee hotelleja, aamiaismajoituspaikkoja, mökkikyliä, leirintä-/matkailuautoalueita, yöpymismaksua periviä vierasvenesatamia sekä lyhytaikaista vuokralle antamista alustojen kautta (esimerkiksi Airbnb ja Booking) ja muuta kaupallista vuokralle antamista. Jos tietyt majoitusmuodot jätetään maksun ulkopuolelle, muodostuu vääristynyt kilpailutilanne.
- Maksun tulee luoda lisäarvoa, jonka vieras oikeasti huomaa. Maksu tulee käyttää toimenpiteisiin, jotka parantavat elämyksen laatua ja samalla vähentävät kuormitusta: parempi infra, tiedottaminen ja opastus, reittien ja luontokohteiden ylläpito, uimapaikat, julkiset palvelut (wc-tilat, siivous), jätehuolto, turvallisuus sekä tarvittaessa investoinnit vesi- ja viemäriratkaisuihin alueilla, joilla kesäajan kuormitus on suhteettoman suuri.
- Maksua ei peritä majoituksen pitkäaikaisesta vuokraamisesta, koska Euroopassa matkailijamaksua perivillä alueilla on käynyt ilmi, että tämä aiheuttaa vakavaa häiriötä pitkäaikaiselle vuokralle antamiselle.
- Mallin on oltava helposti hallinnoitavissa, etenkin mikroyrityksille. Paras käytäntö on, että maksu peritään automaattisesti varauksen tai sisäänkirjautumisen yhteydessä ja raportoidaan digitaalisesti säännöllisin ajanjaksoin (esimerkiksi kuukausittain).

2. Suositeltu taso

Kansainvälisesti tavallisimmat tasot ovat matalia, 3–9 euroa yöltä henkilöä kohden. Kokemusten mukaan matalat noin 5 euroon yöltä rajoittuvat maksut hyväksytään yleisesti ja tuovat vakaata rahoitusta, kun taas korkeammat

tasot voivat alkaa näkyä segmenteissä, joissa esiintyy hintapainetta (esimerkiksi leirintäalueet, vaatimattomammat mökit, lyhytaikaiset majoittumiset). Siksi on viisasta tehdä ero kokeilun lähtötason ja mahdollisen enimmäistason välillä.

Kansainvälisiin tutkimuksiin perustuva suositus:

- Kokeilu aloitetaan noin 4 euron maksulla yöltä aikuista (18+) kohden. Jos malli toimii hyvin ja hyöty näkyy selvästi, tasoa voidaan tarkistaa myöhemmin. Monelle kävijälle 5 euroa on varsinaisena lukuna pieni summa, mutta edullisissa hintaluokissa se voi merkitä selvää prosentuaalista hinnankorotusta. Matalampi lähtötaso vähentää riskiä sille, että tietyt asiakasryhmät muuttavat valintojaan samalla kun se tuo merkittäviä tuloja.
- Vertailun vuoksi Euroopassa nähdään, että 5 euroa käytetään usein tasona, jonka monet hyväksyvät, kun hyöty on selvä, kun taas 10 euroa ja enemmän esiintyy tyypillisesti vahvoissa hotspot-kohteissa tai premium-segmenteissä, joissa kysyntä on huomattavasti vähemmän hintaherkkää. Paraisten kaltaisessa saaristokohteessa tämä puhuu sen puolesta, että pysytään matalilla tai maltillisilla tasoilla.

3. Kuinka suuret tulot matkailijamaksu voi tuoda Paraisille?

Alla oleva laskelma perustuu tietoon noin 2 200 sänkypaikasta ja kapasiteetin noin 30 prosentin käyttöasteesta, mikä on arvio, jonka perusteella tulojen suuruusluokka määritellään. Varsinaisiin tuloihin vaikuttavat esimerkiksi lasten osuus, yöpymisten määrälle asetettu maksun perimiskatto ja järjestelmän kustannukset.

Maksu (€/aik./yö)	Tulot/vuosi (jos 75 % aik.)	Tulot/vuosi (jos 85 % aik.)
2 €	360 000 €	410 000 €
3 €	540 000 €	614 000 €
5 €	900 000 €	1 024 000 €

Arvioitu volyymi yhteensä: noin 240 900 henkilöyötä vuodessa käyttöasteen ollessa 30 prosenttia. Arvio perustuu Tilastokeskuksen ja AirDNA:n tietoihin, jotka on korjattu Paraisten kaupungin varsinaisella sänkypaikkamäärällä. Jos maksu peritään vain Tilastokeskuksen aineistossa mukana olevilta majoittajilta, yöpymisiä on vain noin 61 000, jolloin taloudellinen hyöty jää olemattomaksi.

4. Esimerkki: Mitä tuloilla voi tehdä?

Matkailijamaksun tarkoituksena on luoda lisäarvoa vieraille ja vähentää paikallisyhteisön kuormitusta. Maksun hyväksymisen kannalta on ratkaisevaa, että toimenpiteet näkyvät ja että niistä tiedotetaan: mihin tarkoituksiin tulot on varattu, mitä tuloilla tehtiin ja minkälaisiin vaikutuksiin toimenpiteet johtivat?

Esimerkkejä toimenpiteistä, jotka vahvistavat välittömästi sekä saariston matkailua että arjen palveluita:

- Parempi kävijäinformaatio ja opastus: selkeät solmukohdat, digitaalinen ja fyysinen informaatio, reaaliaikainen tieto siellä missä se on relevanttia sekä yhtenäinen opastus luonto- ja palvelukohteisiin.
- Uimarannat, reitit ja luontokohteet: uimarantojen perustaminen, reittien, pitkospuiden, taukopaikkojen, laitureiden, jäteasemien, wc-tilojen ja tyhjennyspisteiden ylläpito siellä, missä kuormitus on suuri.
- Julkiset palvelut sesonkiaikana: siivous, wc-tilat, lisäpuhtaanpito ja jätteiden lajittelu kävijäsolmukohdissa sekä kausiluonteiset isännät paikoissa, joissa kuormitus on suuri.
- Turvallisuus, jokaisenoikeudet ja laatu: tiedotusmateriaalia jokaisenoikeuksista, kalastuksesta, vesillä ja luonnossa liikkumisen turvallisuudesta sekä pienistä investoinneista, jotka vähentävät onnettomuusriskiä.
- Vesi- ja viemäriratkaisut: kapasiteetin lisääminen tai paikalliset ratkaisut alueilla, joilla kesäajan kuormitus on suhteettoman suuri (suunnittelu, esisuunnittelu ja investoinnit).
- Liikenne ja solmukohdat (esimerkiksi pysäköinti ja pyöräpysäköinti, pyörähuoltopisteet, kävelyreitit) sekä toimenpiteet, jotka vähentävät ruuhkia ja heikkoa laatua.

5. Maksun tavanomainen kerääminen ja sen hyvät / vähemmän hyvät puolet

Tavallisimmat mallit ovat seuraavat:

Majoittaja perii maksun

- Miten se toimii: Maksu lisätään varauksen laskuun tai maksetaan sisäänkirjautumisen yhteydessä. Majoittaja raportoi digitaalisesti säännöllisin ajanjaksoin.
- Kokemus: Plussat: Vieraalle selkeä ja kytketty varsinaisiin yöpymisiin. Miinukset: Voi teettää lisätyötä, jos järjestelmää ei ole automatisoitu.

Alustat keräävät maksut automaattisesti (mahdollisuuksien mukaan)

- Miten se toimii: Varausalustat perivät maksun varauksen maksamisen yhteydessä ja raportoivat sovittujen käytäntöjen mukaisesti.
- Kokemus: Plussat: Minimoi pienten vuokralle antajien taakan ja vahvistaa sääntöjen noudattamista. Miinukset: Vaatii selkeät säännöt ja kaikkien relevanttien kanavien kattamista.

Prosenttiosuus majoituksen hinnasta (vaihtoehto)

- Miten se toimii: Maksu lasketaan majoituksen hinnan prosenttiosuutena kiinteän euromäärän sijaan.
- Kokemus: Plussat: Seuraa hintatasoa ja koetaan ajoittain oikeudenmukaisempaan edullisen/kalliin välillä. Miinukset: Vaikeampi tiedottaa ja hallita, varsinkin pienten toimijoiden kohdalla.

Esittelijä

Elinkeinojohtaja Niina Hemming, puh. 040 184 3879
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Saaristolautakunta ehdottaa kaupunginhallitukselle, että kaupungin lausunnossa tuodaan esille seuraavat asiat:

- 1) matkailijamaksun tulee koskea kaikkia majoitusmuotoja, mukaan lukien alustat ja muu kaupallinen vuokralle antaminen, jotta se olisi oikeudenmukainen ja toimisi käytännössä,
- 2) kokeilun kohtuullinen lähtötaso on 2–3 euroa yöltä aikuista kohden, ja käytännön enimmäisrajaksi asetetaan 5 euroa, jotta riskit edullisissa hintasegmenteissä voidaan minimoida,
- 3) tulot on ohjattava nimenomaisesti matkailun kustannuksiin ja kehittämiseen: esimerkiksi uimarantoihin, siivoukseen, reitteihin, informaatioon, julkisiin palveluihin sekä tarvittaessa vesi- ja viemäriratkaisuihin, jotka vahvistavat kaupungin laatua matkailukohteena ja
- 4) maksun keräämisen on oltava yksinkertaista ja digitaalista, jotta mikrotoimijoille ei aiheudu liian suurta hallinnollista työtaakkaa.

Päätös

Esittelijä muutti ehdotustaan saaristolautakunnan keskustelun aikana esille tulleiden näkökohtien mukaisesti:

- 1) Matkailijamaksun tulee koskea kaikkia majoitusmuotoja, mukaan lukien alustat ja muu kaupallinen vuokraus, jotta se olisi oikeudenmukainen ja toimisi käytännössä, ja lain valmistelussa tulee ottaa huomioon päivämatkailu ja jokaisenoikeuksien hyödyntäminen yöpymisten yhteydessä. Matkailijan määrittely lain valmistelussa on tarpeen sen määrittelemiseksi, keneltä maksu peritään.
- 2) Matkailijamaksun tulee olla kunnalle vapaaehtoinen.
- 3) Kunnilla tulee olla mahdollisuus valita maksutaso itse.
- 4) Kuntien on voitava ohjata tulot nimenomaisesti matkailun kustannuksiin ja kehittämiseen: esimerkiksi kriittiseen infrastruktuuriin, liikenneväyliin, tiedottamiseen ja julkisiin palveluihin, jotka vahvistavat kaupungin laatua matkailukohteena.
- 5) Maksun keräämisen on oltava yksinkertaista ja digitaalista, jotta mikrotoimijoille ei aiheudu liian suurta hallinnollista työtaakkaa.

Saaristolautakunta hyväksyi muutetun ehdotuksen.

Pykälä tarkastettiin välittömästi.
